

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1992-1993

16 JUNI 1993

Ontwerp van wet betreffende de bescherming van de bevolking en van het leefmilieu tegen de uit ioniserende stralingen voortspruitende gevaren en betreffende het Nationaal Agentschap voor Nucleaire Controle

**AMENDEMENTEN
VAN DE HEER CUYVERS c.s.**

Artikel 1

In dit artikel, bij het tweede gedachtenstreepje, de woorden « waarvan de activiteit of de concentratie om redenen van stralingsbescherming niet mag worden verwaarloosd » te doen vervallen.

Verantwoording

De tekst die het amendement wil doen vervallen, vormt een nieuwe precisering ten opzichte van de bepaling van de wet van 1958 die door de nieuwe wet zal worden opgeheven. Die precisering lijkt hier evenwel niet op haar plaats omdat zij ervan uitgaat dat een bepaalde stof geen controle behoeft wanneer zij onder een radioactiviteitsdrempel blijft. Dat is onaanvaardbaar, want het staat vast dat blootstelling en meer bepaald herhaaldelijke bloot-

R. A 16153*Zie:***Gedr. St. van de Senaat:****610 (1992-1993):**

- Nr. 1: Ontwerp van wet.
- Nr. 2: Verslag.
- Nr. 3: Amendementen.
- Nr. 4: Aanvullend verslag.

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1992-1993

16 JUIN 1993

Projet de loi relatif à la protection de la population et de l'environnement contre les dangers résultant des rayonnements ionisants et concernant l'Agence nationale de contrôle nucléaire

**AMENDEMENTS PROPOSES
PAR M. CUYVERS ET CONSORTS**

Article premier

Au deuxième tiret de cet article, supprimer les mots « dont l'activité ou la concentration ne peut être négligée pour des raisons de radio-protection ».

Justification

Le texte, dont l'amendement propose la suppression, est une précision nouvelle par rapport à la définition antérieure, celle de la loi de 1958 qui sera abrogée par l'entrée en vigueur de la nouvelle loi. La précision sous-entend qu'il existe un seuil en dessous duquel la radioactivité d'une substance ne nécessite pas un contrôle. Un tel principe ne peut être accepté, car il est clairement établi que l'exposition répétitive à des radiations, même faibles, a

R. A 16153*Voir:***Documents du Sénat:****610 (1992-1993):**

- N° 1: Projet de loi.
- N° 2: Rapport.
- N° 3: Amendements.
- N° 4: Rapport complémentaire.

stelling, ook aan zwakke straling, gevolgen heeft voor de mens en zijn leefmilieu. Bovendien zou een dergelijke bepaling praktijken als het verdunnen van radioactieve afvalstoffen in de hand werken, die dan aan iedere vorm van controle zouden ontsnappen.

De begripsomschrijving voorgesteld door de Regering beantwoordt weliswaar aan de E.E.G.-Richtlijn 80/836 Euratom, maar dat neemt niet weg dat België verder kan gaan dan Europa wat betreft de bescherming van de bevolking tegen ioniserende stralingen.

Art. 3

Het laatste lid van dit artikel aan te vullen als volgt:

«De bevoegde zeehavenautoriteiten worden minimaal 14 dagen op voorhand verwittigd van elk bezoek van een schip met atoomwapens aan boord of van een schip dat met atoomenergie wordt aangedreven.»

Verantwoording

Dergelijke schepen betekenen een bijkomend gevaar voor de bevolking. De havenautoriteiten moeten de gewenste voorzorgsmaatregelen kunnen treffen voor de bescherming van de bevolking.

Art. 16

A. In dit artikel, na het eerste lid, een nieuw lid in te voegen, luidende:

«Geen enkele vergunning, ongeacht of het een voorafgaande dan wel een exploitatievergunning betreft, mag worden verleend voor een nieuwe elektriciteitscentrale op basis van kernenergie.»

Verantwoording

De kosten, de risico's en de verontreiniging die kerncentrales meebrengen, liggen aan de basis van het thans geldende moratorium en zijn een voldoende reden om van de kernenergie af te stappen. Het is niet verantwoord nog een nieuwe kerncentrale te bouwen.

Subsidiair:

1. In dit artikel, na het eerste lid, een nieuw lid in te voegen, luidende:

«De aanvraag ter verkrijging van een voorafgaande vergunning voor een elektriciteitscentrale op basis van kernenergie gaat vergezeld van een doelmatigheidsrapport dat, vóór de vergunning wordt verleend, door het Parlement wordt behandeld.»

Verantwoording

Het thans geldende moratorium voor de bouw van nieuwe kerncentrales zou niet eerder opgeheven mogen worden dan nadat het Parlement deze aangelegenheid heeft behandeld. Een dergelijke beslissing mag niet van de Koning alleen afhangen.

2. Na het eerste lid van dit artikel een nieuw lid in te voegen, luidende:

«Vooraleer enige voorafgaande vergunning en/of exploitatievergunning verleend wordt, moeten een

des conséquences pour l'homme et l'environnement. De plus, cette disposition faciliterait des pratiques de dilution des déchets radioactifs qui échapperaient ainsi au contrôle.

Certes, la définition prévue par le Gouvernement suit la directive C.E.E. 80/836 Euratom, mais cela ne signifie pas que la Belgique ne peut pas aller plus loin que l'Europe en ce qui concerne la protection de la population contre les rayonnements ionisants.

Art. 3

Compléter le dernier alinéa de cet article par ce qui suit:

«Les autorités portuaires compétentes sont avisées au moins 14 jours à l'avance de la visite de tout navire à propulsion nucléaire ou ayant des armes atomiques à son bord.»

Justification

De tels navires présentent un risque accru pour la population. Les autorités portuaires doivent pouvoir prendre les précautions utiles pour protéger celle-ci.

Art. 16

A. Après le premier alinéa de cet article, ajouter un nouvel alinéa, rédigé comme suit:

«Aucune autorisation, ni préalable ni d'exploitation, ne peut être accordée pour une nouvelle centrale d'électricité nucléaire.»

Justification

Les coûts, les risques et les pollutions liés aux centrales nucléaires ont justifié le moratoire actuel et justifient de programmer la sortie du nucléaire. L'éventuelle construction d'une nouvelle centrale ne se justifie pas.

Subsidiairement:

1. Après le premier alinéa de cet article, ajouter un nouvel alinéa, rédigé comme suit:

«La demande d'autorisation préalable pour une centrale d'électricité nucléaire contient un rapport d'opportunité qui sera débattu au Parlement préalablement à l'autorisation.»

Justification

Le moratoire qui est actuellement observé pour la construction de nouvelles centrales nucléaires ne devrait être éventuellement levé qu'après un débat au Parlement. Cette décision ne peut relever de la seule décision royale.

2. Après le premier alinéa de cet article, ajouter un nouvel alinéa, rédigé comme suit:

«Toute autorisation préalable et toute autorisation d'exploitation doit être précédée du dépôt d'une

milieu-effectenrapport, een studie van de vestigingsplaats en een voorafgaand rapport over de veiligheid ingediend worden waarin de hoofdlijnen van het project en de toe te passen veiligheidsbeginselen worden weergegeven.»

Verantwoording

Het milieu-effectenrapport vormt een uiterst belangrijke procedure die opgelegd wordt aan installaties die enig nadeel kunnen berokkenen aan het leefmilieu. Het zou niet normaal zijn kerninstallaties, met name die van klasse 1, daar niet aan te onderwerpen. Overigens herhalen we hier alleen maar wat de Commissie voor informatie en onderzoek inzake nucleaire veiligheid, de zogenaamde Tsjernobyl-commissie, in hoofdstuk 11, aanbeveling 1, voorgesteld heeft.

B. Na het tweede lid van dit artikel een nieuw lid in te voegen, luidende:

«De tienjaarlijkse revisiestudies moeten aanvangen in het achtste jaar (het achttiende jaar, ...) zodat de wijzigingen en uitbreidingen waartoe besloten wordt, gebruiksklaar zijn volgens een precies en afgesproken tijdschema.»

Verantwoording

De ervaring die met de oudste kerncentrales is opgedaan, toont aan dat de centrales, na de eerste tienjaarlijkse revisie, ten vroegste na 13 tot 14 jaar, zo volledig mogelijk aangepast zijn aan de veiligheidsvoorschriften zoals die voor de recente centrales gelden. Deze termijn is te lang, het is de bedoeling de kerncentrales aan te passen na 10 jaar en niet na 13 of 14 jaar.

Wij herhalen hier alleen maar aanbeveling 2, hoofdstuk 11, van de Commissie voor informatie en onderzoek inzake nucleaire veiligheid, de zogenaamde Tsjernobyl-commissie.

Art. 18

Dit artikel aan te vullen met de volgende twee leden:

«De uitvoer van afval dat radioactieve stoffen bevat of bestraalde splijtstoffen naar een land dat niet tot de Europese Gemeenschap behoort en waarvan het Agentschap kan weten dat het niet over de vereiste middelen beschikt om die stoffen op een ecologisch verantwoorde manier te behandelen, is, onverminderd de naleving van Europese of internationale regelgeving, verboden.

Het vervoer van radioactief materiaal van meer dan ... becquerel met passagiersschepen en met vrachtschepen wordt verboden. Het Agentschap controleert de naleving van deze bepaling.»

Verantwoording

(voor het eerste lid)

Het oorspronkelijk amendement ingediend door Agalev/Ecolo tijdens de bespreking van dit artikel in commissie strookte

étude d'impact sur l'environnement, d'une étude de site et d'un rapport préliminaire de sûreté donnant les options de base du projet et les principes de sûreté qui seront appliqués.»

Justification

L'étude d'impact est une procédure extrêmement importante à laquelle sont soumises les installations pouvant entraîner de quelconques désagréments pour l'environnement. Il serait anormal que des établissements nucléaires, de classe 1 notamment, n'y soient pas soumis. Par ailleurs, nous ne faisons ici que reprendre les termes d'une recommandation de la Commission d'information et d'enquête en matière de sécurité nucléaire, dite Commission Tchernobyl, chapitre 11, recommandation 1.

B. Après le deuxième alinéa de cet article, ajouter un nouvel alinéa rédigé comme suit:

«Les études de révision décennales doivent commencer la huitième année (la 18e année...) de manière à ce que les modifications et compléments décidés soient opérationnels selon un calendrier précis et convenu.»

Justification

L'expérience acquise sur les centrales les plus anciennes montre que ce n'est qu'au bout de 13 à 14 ans que les centrales ont pu achever, après la première révision décennale, une adaptation la plus proche possible des règles de sûreté appliquées aux centrales actuelles. Ce délai est trop long, l'intention étant bien d'adapter les centrales à 10 ans et non à 13 ou 14 ans.

Nous reprenons ici une recommandation de la Commission d'information et d'enquête en matière de sécurité nucléaire, dite Commission Tchernobyl, chapitre 11, recommandation 2.

Art. 18

Compléter cet article par les deux alinéas suivants:

«L'exportation de déchets contenant des substances radioactives ou de combustibles nucléaires usés à destination d'un pays non membre de la Communauté européenne et dont l'Agence peut savoir qu'il ne dispose pas des moyens requis pour traiter ces substances dans le respect de l'environnement est interdite, sans préjudice du respect de la réglementation européenne ou internationale.

Le transport par paquebot et par cargo de matières radioactives de plus de... becquerels est interdit. L'Agence veille au respect de la présente disposition.»

Justification

(pour le premier alinéa)

Comme le ministre l'avait dit lui-même, l'amendement initial déposé par Agalev/Ecolo au cours de la discussion de cet article en

reeds, zoals de Minister zelf heeft gesteld, volledig met de geest van de wet. Het amendement dat we thans voorstellen, integreert de opmerkingen gemaakt door leden van andere partijen en van de regering tijdens de commissiebespreking.

Verantwoording
(voor het tweede lid)

Het vervoer van dergelijk problematisch radioactief materiaal moet onder striktere controle en een betere bescherming gebeuren dan die welke op bovenvermelde schepen verzekerd kunnen worden. Zonder dergelijk verbod en controle van het Nucleair Agentschap zullen dergelijke gevaarlijke transporten nog toenemen.

Art. 20

In dit artikel de woorden «en kent het de vergunningen toe» te vervangen door de woorden «en, op grond van de afwijkingen bepaald bij het koninklijk besluit van 28 februari 1963, verleent of weigert het de vergunningen».

Verantwoording

Het koninklijk besluit van 28 februari 1963 houdende algemeen reglement op de bescherming van de bevolking en van de werknemers tegen het gevaar van de ioniserende stralingen (art. 64.1 C) verbiedt «voedingswaren of geneesmiddelen met ioniserende straling te behandelen». Het koninklijk besluit staat dergelijke behandelingen alleen toe voor zover dit voor onderzoeksdoeleinden geschiedt, en na toestemming van de Minister. Het is niet raadzaam de desbetreffende wetgeving te wijzigen. De voorgestelde redactie van artikel 20 laat uitschijnen dat het bestralen van voedingswaren toegestaan is.

Art. 37

Na het eerste lid van dit artikel, een nieuw lid in te voegen, luidende:

«Voor de leden van de Wetenschappelijke Raad gelden dezelfde onverenigbaarheden als die neergelegd in artikel 38 voor het uitoefenen van het mandaat van voorzitter of bestuurder van het Agentschap. Die onverenigbaarheden blijven gelden tot het einde van het jaar volgend op dat waarin aan de functie een einde komt.»

Verantwoording

De onafhankelijkheid van de Wetenschappelijke Raad dient te worden gewaarborgd door het instellen van een aantal onverenigbaarheden om te voorkomen dat er — zelfs in dit adviesorgaan — afspraken worden gemaakt tussen degenen die toezicht houden en degenen op wie dit toezicht wordt uitgeoefend.

Jo CUYVERS.
Martine DARDENNE.
Jean-Paul SNAPPE.

commission était parfaitement conforme à l'esprit de la loi. L'amendement que nous proposons maintenant incorpore les remarques formulées par des membres d'autres partis et par le Gouvernement lors de la discussion en commission.

Justification
(pour le deuxième alinéa)

Le transport de matières radioactives posant de tels problèmes doit se faire sous un contrôle plus strict et une meilleure protection que ceux que peuvent assurer les navires susvisés. Sans pareille interdiction et pareil contrôle de la part de l'Agence de contrôle nucléaire, ce genre de transport dangereux ira encore croissant.

Art. 20

A cet article, à la troisième ligne, remplacer les mots «et accorde» par ce qui suit: «et refuse ou accorde, en fonction des dérogations prévues par l'arrêté royal du 28 février 1963.»

Justification

L'arrêté royal du 28 février 1963 portant règlement général de la protection de la population et des travailleurs contre le danger des radiations ionisantes interdit à l'article 64.1 C «de traiter des denrées alimentaires ou des médicaments à l'aide de radiations ionisantes». L'arrêté royal n'autorise de tels traitements qu'à des fins de recherche et après autorisation du ministre. Il n'est pas indiqué de modifier la législation à ce sujet. Or, telle qu'elle est proposée, la formulation de l'article 20 l'aurait supposé que l'irradiation des aliments est permise.

Art. 37

A cet article, après le premier alinéa, insérer un nouvel alinéa, rédigé comme suit:

«Les membres du Conseil scientifique sont soumis aux mêmes incompatibilités que celles prévues à l'article 38 pour l'exercice des mandats de président ou d'administrateur de l'Agence. Les incompatibilités subsistent jusqu'à la fin de l'année suivant la fin de la fonction.»

Justification

Il est souhaitable que l'indépendance de ce Conseil scientifique soit garantie par une série d'incompatibilités pour éviter que même à ce niveau d'avis, il n'y ait collusion entre contrôleurs et contrôlés.